

Dansverbod

BOEKRECENSIE Valerie De Craene

Een aantal weken geleden was ik met een bende op stap in het Amsterdamse nachtleven. In een gezellige bar waar iedereen aan het drinken en praten was, begon iemand van onze groep enthousiast en uitbundig te dansen. Waar hij in het begin nog op wat hoongelach werd onthaald, kreeg hij al gauw heel wat volgers. Voor we het zelf wisten, was iedereen mee aan het dansen en werd het een fantastische nacht die we niet snel zullen vergeten.

Er treedt gentrificatie van het nachtleven op.

Een soortgelijk voorbeeld vormt de introductie van het boek 'Gentrification of Nightlife and the Right to the City', met één groot verschil: op het moment dat een groep vrienden begint te dansen, komt een buitenwipper hen melden dat er in die bar niet mag worden gedanst. Het verhaal eindigt op straat, zonder dansfeest. We bevinden ons in New York City, en daar mag men enkel dansen in bars met een cabaretlicentie. Dansen wordt zelfs gedefinieerd: 'met meer dan drie mensen samen ritmisch bewegen'. Laam Hae, de schrijfster, toont aan de hand van NYC aan dat er door het reguleren van dansen, en bij uitbreiding het hele nachtleven, een disciplinerende van de stedelijke ruimte plaatsvindt. Want, de cabaretlicentie wordt enkel in bepaalde zones toegekend, en de 'Multi-Agency Response to Community Hotspots', ook wel de danspolitie genoemd, controleert streng of deze wetten wel worden nageleefd.

Het mag duidelijk zijn dat er meer aan de hand is dan enkel een footloose-syndroom: de strengere wetten wijzen op een transformatie van de economische en sociale geografie van de stad. Steden proberen meer en meer Richard Florida's 'creatieve klasse' aan te trekken, want hogere inkomens en dus meer belastingopbrengsten. Hierdoor ontstaat er gentrificatie in bepaalde buurten. Deze ontstaan voornamelijk in buurten die in verval zijn, waar nachtleven net gepromoot wordt om de buurt levendig en bruisend te maken (cfr. de stad die nooit slaapt). Nachtleven wordt echter vaak geassocieerd met overlast, zoals lawaai, dronken mensen, hangjongeren, ... en is dus vijand nummer 1 van de residentiële buurten. Het is ironisch dat net in deze gentrificatiebuurten de roep van de buurtbewoners om het nachtleven te reguleren luider wordt.

Het invoeren van de cabaretlicentie past in dit kader: door te disciplineren welke zones van een stad welk soort nachtleven mogen inrichten, wordt niet alleen het nachtleven zelf, maar de gehele stedelijke ruimte mee vorm gegeven en tegelijk streng gereguleerd en gedisciplineerd. Op die manier treedt er bovendien een gentrificatie van het nachtleven zelf op: alternatieve en underground (sub)culturen worden gemarginaliseerd, ten voordele van de op winst gerichte en trendy vormen van nachtleven. Dit alles gaat volgens de auteur in tegen de normatieve idealen van een stad: de stedelijke ruimte en het stedelijke leven zou democratisch moeten zijn, open voor sociale en culturele diversiteit. Door de marginalisatie van bepaalde vormen van nachtleven worden sommige subculturen evengoed gemarginaliseerd (wat trouwens de creativiteit die zo erg gepromoot wordt ondermijnt). Het verbieden van dansen op sommige plaatsen moet dan ook gekaderd worden in de bredere 'militarisatie' van de stedelijke ruimte. Bovendien stelt de auteur dat dansen op zich weinig te maken heeft met problemen zoals dronkenlappen of nachtlawaai, en wordt op die manier het fundamentele recht om soevereiniteit over het eigen lichaam uit te oefenen ondermijnd of zelfs ontzegd. Het reguleren van nachtleven legt de diversiteit en democratie van een stad aan banden.

Voor iemand die nog nooit in NYC is geweest, vertelt dit boek misschien een te gedetailleerd verhaal, maar het zet zeker aan tot denken. Speelt dit ook in een andere context dan de Amerikaanse? Zullen wij ook ooit in een situatie komen waarbij er een danspolitie een boete geeft omdat we met meer dan drie mensen ritmisch bewegen, en dit allemaal om de creativiteit van de stad te promoten? Voor het geval dat, moeten we dit boek misschien cadeau doen aan de burgemeesters van onze steden. Te beginnen met die van Amsterdam.

Valerie De Craene (Valerie.Decraene@ees.kuleuven.be) is verbonden aan de KU Leuven en is redacteur van AGORA. Deze bijdrage is gebaseerd op een eerdere bijdrage aan 'Urban Studies'.

Literatuurselectie

Hae, L. (2012) *The Gentrification of Nightlife and the Right to the City. Regulating Spaces of Social Dancing in New York*. Routledge, New York.